

RA-436

AKCINĖ BENDROVĖ „LIETUVOS DUJOS“

Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, tel. (8 5) 236 0210, faks. (8 5) 236 0200, el. p. ld@lietuvosdujos.lt, http://www.dujos.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 120059523. PVM mokėtojo kodas LT200595219
Atsiskaitomoji sąskaita (IBAN): LT67 7044 0600 0164 3818, SWIFT (BIC): CBVILT2X, AB SEB bankas

Valstybinei kainų ir energetikos komisijai
Verkių g. 25C, LT-08223 Vilnius

2013-01-13 Nr. 7-14-48

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
NUTARIMO „DĖL SANKCIJŲ SKYRIMO TAISYKLIŲ“ PROJEKTO**

AB „Lietuvos dujos“, susipažinusi su Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – VKEKK) parengtu ir viešai paskelbtu nutarimo „Dėl sankcijų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – **Nutarimo**) projektu (nutarimo projekto numeris: 13-3945-01), nepraleisdama nustatyto termino pastaboms pateikti, žemiau pateikia savo pagrindines pastabas ir pasiūlymus.

1. Pagal EĮ 36 str. 19 d. Nutarimas turėtų įgyvendinti, detalizuoti EĮ 36 str., tačiau savo esme visu Nutarimo projektu (ypač III skirsniu, tačiau taip pat ir kitais) yra tiesiog perkeliama EĮ 36 str. nuostatos, kai kur pakeičiant EĮ nuostatos išdėstymą (pvz. išskaidant punktais) ar formuluotę. Projekte papildomų sankcijų skyrimo procedūrinius klausimus reglamentuojančių nuostatų ar pan. tėra viena kita (pvz. 5 – 6 p. dėl protokolo turinio, 7 p. dėl paaiškinimų). Manytume, kad toks reglamentavimas yra iš esmės ydingas teisinės technikos požiūriu, nes nesukuria jokių naujų procedūrinių taisyklių, tik atkartoja įstatyminių reguliavimą, taip pat pakeitus įstatymą, kaskart bus reikalinga koreguoti ir taisykles. Be to, įstatymo nuostatos nėra perkeltos visiškai tiksliai (t.y. neženkliai pakeičiant jų formuluotes), kas sudaro galimybes jų vėlesnei netiksliai interpretacijai. Kompetencijos atžvilgiu VKEKK taip pat neturi teisės reguliuoti tam tikrų klausimų (pvz. atsakomybės pagrindai (atvejai), baudų max ir min dydžiai, kt.).

Todėl siūlytina iš esmės peržiūrėti Nutarimo tekstą, t.y. Nutarimo projekte pateikti tik nuorodas į konkrečius EĮ 36 str. punktus bei Energijos rinkos išteklių įstatymo 29 str. ar kt., jų teksto neatkartojant taisyklėse (ypač dėl sankcijų skyrimo pagrindų, sankcijų dydžių, sankcijų rūšių, ir kt.). Kartu siūlytina detalizuoti pažeidimų tyrimo bei sankcijų skyrimo procedūras.

3. Nutarimo projekto 8 p. nurodyta, kad „*Protokolas. <...> paaiškinimai ir kita su klausimu dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimu susijusi medžiaga teikiami svarstyti Komisijos posėdžiui Komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka*“. Pažymėtina, kad minimas tik medžiagos teikimas posėdžiui, tačiau ne pats tyrimas, klausimų svarstymo, posėdžių vedimo ir pan. tvarka. Tuo tarpu, VKEKK darbo reglamento 50 p. nurodyta, kad „*<...> piniginių baudų energetikos įmonėms <...> skyrimas vyksta kitų teisės aktų nustatyta tvarka*“. Taigi, minėta procedūra nėra reglamentuota, nėra aiškus ryšys tarp šių VKEKK patvirtintų teisės aktų. Todėl siūlytina būtent ir nustatyti atitinkamas pažeidimų vertinimo bei svarstymo, posėdžio vedimo bei pan. procedūras.

2. Nutarimo projekto 4 p. nurodyta, kad sankcijos skyrimo procedūra pradedama protokolo dėl pažeidimo surašymu. Tuo tarpu, projekto 7 ir 9 p. nurodo, kad sankcija skiriama asmeniui. „*dėl kurio veiksmų atliekamas tyrimas*“. Nutarimo projekte nėra pateikiama nei tyrimo sąvoka, jo atlikimo tvarka, nei terminai, nei aišku, kada ir kaip jis atliekamas bei kokį vaidmenį šiame tyrime atlieka pats pažeidimą galimai padaręs subjektas. Todėl šios sąvokos turėtų būti suvienodintos ir patikslintos. Nutarimo projekte nėra reglamentuojama, kaip apskritai yra tiriamas galimas

pažeidimas. Mūsų manymu, protokolas turėtų būti surašomas tik atlikus tyrimą ir nustatčius galimus pažeidimus. Todėl siūlytina iš esmės koreguoti šias projekto nuostatas.

3. Siūlytina Nutarimo projektą papildyti kitomis energetikos įmonių, kurių galimi pažeidimai tiriami, teisėmis, pvz. teisė iki posėdžio susipažinti su visa VKEKK surinkta ir tirta medžiaga, teisė teikti ne tik paaiškinimus, bet ir papildomus įrodymus, teisė užduoti klausimų kitiems posėdžio dalyviams, teisė reikalauti įtraukti atitinkamą informaciją į posėdžio protokolą, susipažinti su posėdžio protokolu, teikti pastabas protokolui, daryti posėdžio garso/vaizdo įrašą ir pan.

4. Siekiant užtikrinti teisę į tinkamą teisių ir interesų gynybą, Nutarimo projekto 7 p. nustatyta 5 dienų terminą paaiškinimams pateikti bei Nutarimo projekto 9 p. nustatyta 4 darbo dienų terminą pranešimui apie posėdį nustatyti ilgesnį. Minėtose Nutarimo projekto dalyse nustatyti terminai yra per trumpi ir nepagrįstai riboja energetikos įmonių teisę tinkamai ginti interesus, ypač jei energetikos įmonei iš anksto nėra žinoma apie jos galimų pažeidimų svarstymą. Kitose srityse (pavyzdžiui elektroninių ryšių srityje) numatytas 15 dienų pranešimas prieš posėdį. Todėl, Nutarimo projekto 7 p. nustatyta terminą siūlytina didinti iki 15 dienų arba 10 darbo dienų, o Nutarimo 9 p. – iki 7 dienų arba 5 darbo dienų. Be to, Nutarimo projekte siūlytina laikytis sistemiškumo ir visus terminus nurodyti vienodu matu – t.y. dienas (kalendorines) keisti į darbo dienas arba – darbo dienas pakeisti į dienas (kalendorines).

5. Nutarimo projekte reikėtų patikslinti nuostatas, susijusias su sankcijos sąvoka ir skyrimu. Pagal Nutarimo projekto 13 p. Komisija priima sprendimus nebūtinai susijusius su sankcijos skyrimu. Projekte numatytas klausimo dėl skyrimo nagrinėjimo nutraukimas, nesant pažeidimo ar įstatyminio pagrindo. Tačiau toks nutraukimas galimas ir kitais atvejais, pvz. pasibaigus asmeniui (be teisių perėmėjo), pasibaigus terminui, per kurį gali būti skiriama sankcija, kt. Todėl siūlytume neapsiriboti konkrečiais atvejais arba papildomai numatyti, kad tai galima ir kitais atvejais, kai sankcijos skyrimas yra nepagrįstas. Atsižvelgiant į tai, siūlytume patikslinti Nutarimo projektą 13 p. taip:

„13. Išnagrinėjusi visą turimą medžiagą, susijusią su įtariamu pažeidimu, Komisija turi teisę **priimti vieną iš šių sprendimų:**

13.1. skirti **sankciją:**

13.1.1. ~~13.2.~~ taikyti nuobaudą – įspėjimą;

13.1.2. ~~13.4.~~ skirti piniginę baudą;

13.1.3. ~~13.3.~~ kreiptis į teismą skirti laikiną apribojimą vykdyti veiklą didmeninėje energijos rinkoje;

13.2.4. nutraukti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą ~~nesant pažeidimo ar įstatyminio pagrindo skirti sankciją;~~

13.3.5. pratęsti klausimo dėl sankcijos skyrimo nagrinėjimą.“

6. Nutarimo projekto 16.4 p. yra neišsamus, neaiškus, todėl siūlytina šį punktą braukti ir/ar koreguoti (tikslinti). Energetikos įmonės turi daug ir įvairių įsipareigojimų, nustatytų įstatymu, sutartimis, teismų sprendimais ir t.t.; kiekvieno jų nevykdymas gali turėti neigiamas teises pasekmes, tačiau ne visi įsipareigojimai yra susiję su licencijuojama veikla ir ne dėl visų jų VKEKK turi teisę skirti sankcijas.

7. Minėta, kai kurios nuostatos iš EĮ perkeltos netiksliai, pvz. EĮ 36 str. 1 d. 3 p. numatyta atsakomybė už „*veiklos saugumo ir patikimumo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų nediskriminavimo principų pažeidimą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus*“. Tokia išimtis Nutarimo projekto 16.5 p. nenumatyta. Atitinkamas netikslumas yra ir Nutarimo projekto 18.4 p. lyginant su EĮ 36 str. 2 d. 1 p. Jei Nutarime būtų paliktos EĮ atkartojančios nuostatos, siūlytina projekto 16.5 ir 18.4 p. papildyti ir/ar išdėstyti sekančiai:

„16.5. veiklos saugumo ir patikimumo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų (sistemos naudotojų) nediskriminavimo principų pažeidimą, išskyrus Taisyklių 18 punkte numatytus atvejus;“

„18.4. didmeninės energijos rinkos skaidrumo ir vientisumo sąlygų pažeidimą, išskyrus Taisyklių 18.5 punkte numatytas sąlygas;“.

8. Kvestionuotinas Nutarimo projekto 16.8 p. turinys bei nustatyto galimo pažeidimo sudėtis. Jei 16.8 p. ketinta perkelti EĮ 36 str. 2 d. 2 p., siūlytina laikytis EĮ formuluotės. Priešingu atveju gali būti iškreiptas teisinis reguliavimas ir nepagrįstai nustatyta nauja draudžiama veika. Siūloma Nutarimo projekto 16.8. p. išdėstyti atitinkamai:

”16.8. už prekybą energijos ištekliais naudojantis viešai neatskleista informacija, tokios informacijos tinkamą neatskleidimą ir (ar) manipuliavimą (piktnaudžiavimą) didmeninėje energijos rinkoje;”

9. Kaip ir anksčiau minėta, kompetencijos atžvilgiu VKEKK neturi teisės reguliuoti sankcijų (baudų) dydžių, todėl 17 p. siūlytina braukti arba keisti blanketinėmis normomis, t.y. nuorodomis į konkrečius įstatymų (pvz. EĮ) straipsnius. Nutarimo projekto 17.5 p. nustatyta sankcija (baudos dydis) yra neprotingas ir neproporcingas padarytinam teisiniam pažeidimui, todėl būtina baudos dydį mažinti. Kartu siūloma įvertinti ir tai, jog teisės aktuose nustatant sankcijas neretai yra nurodomas baudos minimumas ir maksimumas.

10. Nutarimo projekto 24 p. yra nustatytos aplinkybės, dėl kurių pažeidimas gali būti laikomas mažareikšmiu. Pagrįstai manytina, jog pažeidimas gali būti laikomas mažareikšmiu, jei yra tenkintinos ne visos, o bent viena iš nurodytų sąlygų. Todėl, pirmame sakinyje siūloma braukti „visas“.

11. Siūlytina Nutarimo projekto 25 p. papildyti nauja nuostata:

„25.5 kitų energetikos įmonių, didmeninės rinkos dalyvių elgseną rinkoje.“

12. Siūlytina Nutarimo projekto 26 p. papildyti nauja nuostata:

„26.4 energetikos įmonė, didmeninės energijos rinkos dalyvis per paskutinius 36 mėnesius nebuvo padariusi pažeidimo.“

13. Manytume, kad Nutarimo projekto priėmimo pagrindu neturėtų būti nurodomas EĮ 8 str. 9 d. 20 p., kuris numato tik VKEKK teisę skirti sankcijas, o ne tvirtinti jų skyrimo taisykles.

Generalinis direktorius

Viktoras Valentukevičius